

aprilie 2016
legiul penal al Curții de Apel Chișinău
ședința în componența:
ședința de ședință
decătorii
participarea:
ocurorului

Iovu Gheorghe
Morozan Ghenadie și Cobzac Elena

Tatiana Furtuna

juducând în ședința de judecată publică, în ordine de recurs, recursul procurorului în Procuratura Criuleni, Rapeșco Ivan împotriva încheierii Judecătoria Criuleni din 29.03.2016, prin care a fost admisă plângerea avocatului Chibac Isai în numele lui Ghelici Fiodor formulată în temeiul art. 313 Cod procedură penală.

Procedura de citare legal executată.

Examinând probele din dosar, în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, citând legal părțile, Colegiul penal,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 01.03.2016, avocatul Chibac Isai, s-a adresat în instanța de judecată cu plângere în baza prevederilor art.313 Cod procedură penală, în interesele petiționarului Ghelici Fiodor, în care își expune dezacordul cu ordonanța privind refuzul începerii urmăririi penale adoptată de procurorul în Procuratura raionului Criuleni, Rapeșco Ivan la 13.01.2016 și ordonanței procurorului-interimar al raionului Criuleni, Mahidon Alexandru din 19.02.2016 privind respingerea cererii de anulare a ordonanței privind refuzul începerii urmăririi penale adoptată de procurorul în Procuratura raionului Criuleni, Ivan Rapeșco la 13.01.2016.

2. Prin încheierea Judecătoria Criuleni din 29.03.2016 a fost admisă plângerea avocatului Chibac Isai formulată în interesele petiționarului Ghelici Fiodor, fiind declarată nulă ordonanța procurorului în Procuratura raionului Criuleni, Rapeșco Ivan din 13.01.2016 privind refuzul începerii urmăririi penale și ordonanța Procurorului-interimar al raionului Criuleni, Alexandru Machidon din 19.02.2016 și a Liga Procuratura raionului Criuleni să înlăture încălcările drepturilor omului constatate de instanța de judecată la examinarea plângerii lui Ghelici Fiodor, prevăzute de Codul de Procedură Penală, Constituția Republicii Moldova și CEDO.

3. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, procurorul în Procuratura Criuleni, Rapeșco Ivan, a declarat recurs în termen, prin care solicită, examinarea și admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoria Criuleni din 29.03.2016 și respingerea contestației apărătorului Chibac Isai, ca neîntemeiată. Menținerea în vigoare a Ordonanței din 13.01.2016 a procurorului Rapeșco Ivan de refuz în pornirea urmăririi penale și a Ordonanței din 19.02.2016 a procurorului interimar al raionului Criuleni, Alexandru Machidon emisă în materialul respectiv.

4. Menționează recurentul că, în partea descriptivă a încheierii, judecătorul de instrucție și-a motivat încheierea, precum că investigațiile efectuate insuficient, fără a indica ce acțiuni nu au fost efectuate pentru stabilirea existenței sau inexistenței infracțiunii.

Tot în partea descriptivă a încheierii, judecătorul de instrucție a constatat că probele au fost apreciate unilateral și neobiectiv de către procuror, fără a concretiza care probe nu au fost apreciate obiectiv.

Deoarece în încheierea respectivă nu sunt indicate ce acțiuni concrete nu au fost efectuate în cadrul urmăririi penale și nu s-a indicat ce probe nu au fost apreciate obiectiv, consideră că e formală și în cazul dat nu sunt temeiuri de anulare a ordonanțelor contestate de petiționarul Ghelici Fiodor.

În conținutul încheierii judecătorul a indicat faptul că procurorul nu a motivat suficient ordonanța emisă, deși fiecare argument al petiționarului a fost examinat și s-a constatat că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Mai mult ca atât investigațiile efectuate denotă contrariul și anume faptul că în acest proces penal au fost efectuate toate acțiunile necesare în vederea cercetării, complete și obiective a cazului dat.

5. În ședința de judecată în instanța de recurs, procurorul a susținut argumentele recursului declarat, pledând pentru admiterea acestuia sensul declarat.

5.1.Petiționarul Ghelici Fiodor și avocatul Chibac Isai, fiind legal citați în ședința de judecată nu s-au prezentat instanța dispune amânarea cauzei în lipsa acestora.

6. *Examinând motivele recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul penal consideră justificat respingerea recursului cu menținerea încheierii contestate, pentru considerentele care urmează a fi expuse în jos.*

7. Potrivit art. 313 alin.(1) Cod procedură penală, „Plângerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuț, învinuit, apărător, partea rănită, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plângerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de procuror în termenul prevăzut de lege”.

7.1.Alin.(6) al aceleași norme prevede că, „Încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării”.

8. Potrivit materialelor cauzei se constată că, Ghelici Fiodor a depus plângere penală cu privire la acțiunile ilegale ale primarului s.Bălțața, roniuc Olga.

9. Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Criuleni, Rapeșco Ivan din 13.01.2016 a fost refuzat în începerea urmăririi penale, prin ordonanța procurorului-interimar al raionului Criuleni, Mahidon Alexandru din 19.02.2016 a fost respinsă cererea de anulare a ordonanței privind refuzul începerii urmăririi penale adoptată de procurorul în Procuratura raionului Criuleni, Rapeșco Ivan la 13.01.2016.

10. Prin urmare, petiționarul a realizat dreptul său la informarea organului de urmărire penală referitor la infracțiunea comisă în privința și pretinde la realizarea dreptului său la o cercetare obiectivă și echitabilă în corespundere cu Codul de procedură penală. Pe de altă parte, ganul de urmărire penală, fiind sesizat în modul prevăzut de lege, are obligația de a acționa în corespundere cu prevederile art.19, 274 Cod procedură penală.

11. După cum s-a stabilit în ședința de judecată plângerea lui Ghelici Fiodor cu privire la acțiunile ilegale ale primarului s.Bălțața, roniuc Olga nu a fost examinată sub aspectul comiterii unei infracțiuni. Procurorul urma să întreprindă măsurile ca să fie stabilite persoanele vinovate de spargere, să fie stabilit prejudiciul cauzat victimei.

12. O astfel de examinare a plângerii nu reprezintă o anchetă efectivă petrecută sub toate aspectele, complet și obiectiv, ea

vedindu-se a fi una formală, care nu este suficientă pentru a restabili în drepturi persoana ale cărui drepturi fundamentale au fost încălțate, cu atât mai mult pentru a remedia consecințele negative ale unor astfel de fapte.

13. Colegiul menționează că, în ședința de judecată s-a stabilit că ordonanțele procurorilor sunt în contradicție cu prevederile art.274 Cod procedură penală și conțin o motivare vagă, prin ce au fost încălțate cerințele art.27 Cod procedură penală. Procurorul întru emiterea hotărârii de refuz în începerea urmăririi penale și-a motivat concluzia la care s-a ajuns în contradicție cu prevederile art.274 pct.(5) Cod procedură penală.

14. În conformitate cu prevederile art. 19 alin. (1) Cod procedură penală „Orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea uzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod”. Alin. (3) prevede că, „Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege întru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea”.

15. Astfel instanța a atestat că procurorul a făcut o concluzie generală, nemotivată și nebazată pe careva probe or, procurorul nu a arătat că are considerente a concluzionat asupra neînceperii urmăririi penale, ne fiind efectuate careva acțiuni pentru a constata și elucida pe plin circumstanțele de fapt și de drept invocate de Ghelici Fiodor.

16. Potrivit art. 13 alin.(1) Cod procedură penală, „persoana fizică sau juridică nu poate fi lipsită în mod arbitrar de dreptul de proprietate. Nimeni nu poate fi privat de proprietatea sa decât din motive de utilitate publică și în condițiile Cod procedură penală și conform principiilor generale ale dreptului internațional”.

17. Astfel, rezultă că procurorul nu a dat nici o apreciere juridică cuvenită a acțiunilor lui Coroniuc Olga și dacă este o infracțiune sau nu, iar concluzia procurorului despre existența unui litigiu civil este pripită, s-a atestat că OUP nu a examinat acest aspect al plângerii lui Ghelici Fiodor.

18. Instanța corect a constatat că, procurorul nu a întreprins careva măsuri pentru a colecta probe pentru confirmarea concluziei sale. Nu a mult ca atât, procurorul a ignorat unele probe evidente, care confirmă declarațiile victimei, lipsindu-l pe acesta de dreptul la o cercetare efectivă și echitabilă.

19. Art. 254 alin. (1) Cod procedură penală prevede că, „Organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege întru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului”.

20. În aceeași ordine de idei, conform dispozițiilor art. 55 Cod procedură penală, „Urmărirea penală se efectuează de către ofițerii de urmărire penală desemnați ai organelor de urmărire penală prevăzute în art. 56. Organele de urmărire penală efectuează sau dispun acțiuni de urmărire penală în condițiile prezentului cod...”.

21. În raport cu prevederile legale enunțate se impune concluzia că, în cadrul procesului penal nu a fost realizat scopul procesului penal nu au fost stabilite circumstanțele în legătură cu care a fost pornită urmărirea penală. Astfel, controlul efectuat de organul de urmărire penală în baza plângerii petiționarului poate fi apreciat ca fiind unul necomplet, fără a fi înaintate și prelucrate versiuni concrete, ce ar fi putut fi analizate faptelor expuse de petiționar.

22. La examinarea plângerii petiționarului Ghelici Fiodor, organul de urmărire penală nu a acționat în corespundere cu Codul de procedură penală și a privat petiționarul de dreptul la o cercetare obiectivă și echitabilă în cadrul procedurii penale, a faptului relatat organului de urmărire penală prin plângerea depusă.

23. Astfel, se atestă că organul de urmărire penală nu a răspuns la toate întrebările indicate în plângerea petiționarilor, ceea ce a dus la efectuarea acțiunilor de urmărire penală neeficiente, instanța de recurs consideră că aceste circumstanțe constituie încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 al CEDO, ce oferă dreptul la o hotărâre și decizie motivată, instanțele de drept naționale fiind obligate să motiveze soluțiile și concluziile, să ofere răspunsuri la toate întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului.

24. În același context, conform prevederilor pct. 22 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție, cu privire la aplicarea de către instanțele naționale a unor prevederi al CEDO nr. 3 din 09.06.2014, în cazul în care instanțele de drept se abțin de a da răspuns special și plicat la cele mai importante întrebări, fără a acorda părți care a formulat-o, posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost analizat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 par. 1 din CEDO.

25. Aferent omisiunilor relevate, este destul de elocventă jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului în cauza Gurgurov c. Republica Moldova, (hotărârea nr. 7045/08 din 16.09.2009). Curtea a statuat că autoritățile trebuie să depună întotdeauna eforturi serioase pentru a stabili ce s-a întâmplat și nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite sau nefondate pentru a înceta investigația sau să le pună la deciziilor lor să se întreprindă toți pașii rezonabili și disponibili conform legii pentru a asigura probe cu privire la incident.

26. În atare situație, Colegiul penal menționează că instanța corect a stabilit că în cadrul procesului penal nu au fost elucidate sub toate aspectele și circumstanțele expuse de către petiționar aferente cazului dat.

27. În rezumat, instanța, fără a exprima o opinie asupra vinovăției persoanelor sus indicate, stabilește că investigația în cazul dat și, în special, abordarea organului de urmărire penală și a procurorului în cadrul controlului nu au corespuns cerințelor inerente, în prisma art. 19 n. (3), 254, 274 Cod procedură penală, ce ține de examinarea completă și multilaterală a cazului, fiind efectuată o investigație insuficientă, care a căreia s-a adoptat o decizie pripită de refuz în pornirea urmăririi penale, fără a dispune de probe concludente, utile și pertinente ce indică cert la corectitudinea și legalitatea soluției adoptate.

28. Art. 6 pct. 44) Cod procedură penală, stipulează că, „viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată este încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale”.

29. Prin urmare, instanța de judecată ajunge la concluzia că petiționarul, prin efectuarea unei investigații incomplete și ineficiente, a fost privat în dreptul la un proces echitabil, care, în contextul celor sus-indicate, generează încălcarea drepturilor garantate de art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului, încălcare ce constituie în cazul dat un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care afectat hotărârea adoptată.

30. În vederea repunerii petiționarului în drepturi, potrivit exigențelor art. 6 din Convenție, în contextul jurisprudenței CEDO în cauze similare, se impune redeschiderea procedurilor la nivel național, prin reluarea investigației asupra cazului dat.

31. În conformitate cu prevederile art. 4, paragraf 2, din Protocolul nr. 7 la CEDO, dispozițiile Convenției nu împiedică redeschiderea procesului, conform legii și a procedurii penale a statului contractant, dacă faptele noi sau recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

32. Instanța a apreciat că o soluție ilegală este în măsură să constituie o asemenea eroare judiciară care afectează și denaturează însăși esența actului de justiție, ce justifică redeschiderea procedurilor de examinare a pricinii, raționament exprimat de Curtea europeană la examinarea cauzei Vedemikova c. Rusiei (hotărâre din 12.07.2007, paragraf 25); astfel încât, decizia de desființare a hotărârii ce prezintă defecte majore nu apare ca fiind nerezonabilă sau arbitrară (Bratyakin c. Rusiei, hotărâre din 09.03.2006).

33. Colegiul penal, preia concluzia instanța în acest caz menționând că ordonanțele în speță, emise de Procuratura raionului Criuleni, nu sunt întemeiate or, organul de urmărire penală nu și-a îndeplinit obligațiile corespunzător, prin ce a încălcat art. 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și a impune obligativitatea de a stabili de nou circumstanțele și

ntru Apararea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și anume „obligă generaia a statului de a recunoaște oricarei persoane ate sub jurisdicția sa, drepturile și libertățile definite de Convenție, limitându-i petiționarului accesul liber la justiție, dar nu în ultimul rând art. 6 CEDO, dreptul a un proces echitabil”.

34. În aceste circumstanța instanța de recurs nu poate reține argumentele recurentului expuse în recursul declarat, or acestea poartă un racter declarativ ne fiind confirmate prin nimic. În aceste circumstanțele concluzionând că ordonanțele contestate corect au fost declarate lă deoarece, contrar prevederilor art.19 alin. (3), 55 Cod procedură penală, procurorul n-a întreprins toate măsurile necesare pentru bilirea și fixarea tuturor probelor ce confirmă sau infirmă comiterea infracțiunii ceia ce atrage nulitatea hotărârii adoptate.

35. În consecință Colegiul penal consideră că argumentele invocate de recurent nu și-au găsit confirmare în ședința instanței de recurs. alizând materialele prezentate, instanța nu găsește temei de admitere a recursului înaintat.

36. Conducându-se de prevederile art. 447-449 alin.(1) pct.1) lit. a) Cod procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul procurorului în Procuratura Criuleni, Rapeșco Ivan și menține fără modificări încheierea Judecătoriei iuleni din 29.03.2016, prin care a fost admisă plângerea avocatului Chibac Isai formulată în interesele petiționarului Ghelici Fiodor, fiind clarată nulă ordonanța procurorului în Procuratura raionului Criuleni, Rapeșco Ivan din 13.01.2016 privind refuzul începerii urmăririi nale și ordonanța Procurorului-interimar al raionului Criuleni, Alexandru Machidon din 19.02.2016 și a obliga Procuratura raionului iuleni să înlătore încălcările drepturilor omului constatate de instanța de judecată la examinarea plângerii lui Ghelici Fiodor, prevăzute de odul de Procedură Penală, Constituția Republicii Moldova și CEDO.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței:

Iovu Gheorghe

Judecătorii:

Morozan Ghenadie

Cobzac Elena